

श्री महात्मा बसवेश्वर शिक्षण संस्था द्वारा संचलित,
स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड संलग्नित
नंक मानांकन 'अ' दर्जा प्राप्त

महात्मा बसवेश्वर महाविद्यालय, लातूर

(कला, वाणिज्य, विज्ञान, समाजकार्य,
व्यवसाय अभ्यासक्रम व संशोधन केंद्र)

माहिती पुस्तिका

प्रवेशासाठी आवश्यक कागदपत्रे

- प्रवेश अर्जसोबत खालील मुळ प्रमाणपत्रे आणि प्रत्येकाच्या तीन प्रमाणित सत्यप्रती जोडाव्यात.
१. शाळा महाविद्यालय सोडण्याचे प्रमाणपत्र (टी.सी.) व तीन सत्यप्रती. (द्वितीय प्रतीवर प्रवेश असेल तर तसे हमीपत्र व संबंधित मुख्याध्यापक/ प्राचार्य यांचे नाहरकत प्रमाणपत्र आवश्यक आहे.)
 २. मागील परिक्षेच्या गुणपत्रिकेची मुळ प्रत व तीन सत्यप्रती.
 ३. पासपोर्ट आकाराचे दोन फोटो.
 ४. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांनी जातीचे प्रमाणपत्र मागील वर्षांचे तहसीलदाराने प्रमाणित केलेले उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र, शिष्यवृत्ती मंजुरी व बँक खाते क्र. (राष्ट्रीयकृत बँकेचे), आधार कार्ड नंबर
 ५. स्थलांतर दाखला (**विद्यार्थी परिक्षेत्राबाहेरील विद्यार्थ्यांसाठी मायग्रेशन प्रमाणपत्र व सत्यप्रत**)
 ६. शैक्षणिक खंड असलेल्यास तसे हमीपत्र, मुख्याध्यापक / प्राचार्य यांचे नाहरकत प्रमाणपत्र
 ७. अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांनी अल्पसंख्याकांबाबतचे हमीपत्र व उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र.
 ८. आधार कार्ड नंबर (UID NO.) सत्यप्रतीसह.
 ९. बँक खाते क्र. IFSC Code सह.
 १०. SSC सनदची सत्यप्रत.

विविध शिष्यवृत्त्यासंबंधी नियमावली

आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांसाठी शुल्क माफीच्या सवलतीसाठी नियमावली :

१. नादारी फॉर्मसह उत्पन्नाच्या प्रमाणपत्राचे नमुने महाविद्यालयाच्या कार्यालयातून मिळतील.
२. वार्षिक उत्पन्न रु. १,००,०००/- पेक्षा कमी असल्याचे मागील वर्षाचे तहसीलदारांनी प्रमाणित केलेले उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र (दोन प्रतीत)
३. वडील हयात नसतील तर आईच्या नावाचे उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र व वडील हयात नसल्याचे प्रमाणपत्र.
४. आई व वडील हयात नसतील तर पालकांचे अथवा स्वतःचे उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र, त्याच बरोबर आई-वडील हयात नसल्याचे प्रमाणपत्र .
५. शिक्षण घेत असतांना पहिला खंड पडला असल्यास त्या वर्षात काय केले त्यासंबंधीचे तहसीलदाराचे प्रमाणपत्र (गॅप सर्टिफिकेट).
६. अत्यल्प प्रमाणपत्राच्या दोन प्रती.
७. महाविद्यालयात प्रवेश घेतल्यानंतर त्वरीत नादारी अर्ज व इतर प्रमाणपत्रे व्यवस्थित भरून दाखल करावीत.
८. विद्यार्थ्यांचे वडील अथवा पालक नोकरी करीत असतील, तर ती नोकरी कशा प्रकरची आहे व पगार इत्यादी वरील प्रमाणपत्रे प्रवेश फॉर्मसोबत जोडून द्यावीत.

परीक्षेसंबंधी सूचना :

१. महाविद्यालयातर्फे घेतल्या जाणाऱ्या सर्व परीक्षा कनिष्ठ व वरिष्ठ महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी देणे बंधनकारक आहेत.
२. सत्र व सराव परीक्षांना न बसणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दंड आकारण्यात येतो.
३. नापास होणाऱ्या विद्यार्थ्यांस पेपरनिहाय दंड आकारण्यात येईल.
४. वार्षिक एकूण उपस्थितीपैकी ७५ टक्के पेक्षा कमी उपस्थिती असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना बोर्ड / विद्यापीठ परीक्षेला बसता येणार नाही.

ग्रंथालयासंबंधी सूचना :

‘ग्रंथ हेच आपले गुरु’ आहेत. म्हणून ग्रंथालयातील प्रवेश हा ज्ञानमंदिरातील प्रवेश आहे. त्यासाठी ग्रंथालयाचे खालील नियम पाळणे अत्यावश्यक आहे.

१. विद्यार्थ्यांनी आपले ओळखपत्र सोबत ठेवावे.
२. ग्रंथालयात भव्य असा वाचनकक्ष (Reading Room) आहे. तिथे प्रश्नपत्रिका, वार्षिक अभ्यासक्रम व क्रमिक पुस्तके, संदर्भग्रंथ, दैनिके, साप्ताहिके, मासिके ठेवलेली आहेत. त्यांचा विद्यार्थ्यांनी पुरेपूर लाभ घ्यावा.
३. ग्रंथालयात बसून गप्पा गोष्टी करू नयेत.
४. प्रत्येकास ग्रंथालयातून सभासद पत्र (कार्ड) मिळेल.
५. पुस्तक दिलेल्या मुदतीच्या आतच परत करावे. तसे न केल्यास प्रतिदिन एक रूपया दंड आकारण्यात येईल. वाचन कक्षामध्ये घेतलेली पुस्तके बाहेर घेऊन जाता येणार नाही. नियम भंग केल्यास प्रतिदिन दहा रु. दंड आकारणी करण्यात येईल.
६. पुस्तकातील पाने फाडल्यास किंवा त्यावर काही लिहिल्यास किंवा ग्रंथ हरविल्यास त्यांची दुप्पट किंमत वसूल केली जाईल.
७. सभासदपत्र हरविल्यास पंचवीस रूपये दंड आकारला जाईल.
८. अभ्यासिका (वाचनकक्ष) दररोज सकाळी ८ ते १२ वाजेपर्यंत अभ्यासासाठी खुली राहील. विद्यार्थिनीसाठी स्वतंत्र अभ्यासिका कक्ष (Reading Room) आहे.
९. हुशार व होतकरू तसेच अत्यंत गरीब विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयातून सर्व पुस्तके दिली जातात.
१०. पुस्तक पेढी (Book Bank) तर्फे प्रत्येक विद्यार्थ्यांस पुस्तकांचा संच वर्षभर वर्षभर अभ्यासासाठी दिला जातो.
११. विद्यार्थ्यांने ग्रंथालयात व वाचनकक्षात उधट वर्तन केल्यास त्याचे सभासदत्व रद्द करण्यात येईल.
१२. ग्रंथालयातून पुस्तक घेत असतांना काळजीपूर्वक तपासून घ्यावे, नंतर कोणतीही सबब ऐकली जाणार नाही.

महाविद्यालयातील शिस्तीसंबंधीचे नियम :

१. सर्व विद्यार्थी व विद्यार्थीना महाविद्यालयाचा गणवेश अनिवार्य आहे. यासाठी दि. १८ जून पासून महाविद्यालयात व वर्गामध्ये सर्वांनी दररोज गणवेशातच उपस्थित राहावे.
२. महाविद्यालयाच्या आवारात व वर्गात ओळखपत्र सोबत असणे आवश्यक आहे.
३. महाविद्यालयात (वर्गात किंवा परिसरात) मोबाईल बाळगता येणार नाही. मोबाईल आढळल्यास तो जप्त केला जाईल.
४. महाविद्यालयात पान, तंबाखू, सुपारी, गुटखा, इ. सेवन करण्यास सक्त मनाई आहे
५. शिष्यवृत्ती, फ्रिशीप, EBC बाबतच्या सूचना वेळोवेळी सूचना फलकांवर लावल्या जातील त्या विद्यार्थ्यांनी वाचाव्यात.
६. शिष्यवृत्ती अथवा तत्सम सवलतीसाठीच्या आवश्यक बाबींची पूर्तता मुदतीच्या आत पूर्ण करावीत.
७. महाविद्यालयात प्रवेश घेतल्याबरोबर सूचना फलकांवरील सुचनांची दररोज नोंद घ्यावी.
८. इमारतीवर, सुचना फलकांवर, वर्गातील फलकांवर किंवा भिंतीवर अनावश्यक असे काहीही लिहितांना आढळल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांचे नाव महाविद्यालयातून कमी करण्यात येईल.
९. वर्गात व वर्गाबाहेरील शिस्त पाळणे आवश्यक आहे.
१०. वर्ग चालू असताना व्हरांडयात किंवा महाविद्यालयाच्या आवारात इकडे तिकडे फिरणाऱ्या विद्यार्थ्यांवर शिस्तभंगाची कडक कारवाई केली जाईल.
११. प्राध्यापक व कर्मचाऱ्यांची आज्ञाभंग करणे, तसेच त्यांच्याशी उद्धृथ वर्तन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांवर कडक कारवाई केली जाईल
१२. विद्यार्थ्यांनी आपल्याबरोबर ओळखपत्र ठेवणे बंधनकारक आहे.
१३. विद्यार्थ्यांना दररोज प्रत्येक विषयांच्या तासिकेस हजर राहणे बंधनकारक आहे, त्याचप्रमाणे प्रत्येक विषयाची ७५ टक्के उपस्थिती असणे बंधनकारक आहे.
१४. महाविद्यालयातील विविध कार्यक्रम, तसेच विद्यार्थी संसद यामध्ये शिस्त पाळणे आवश्यक आहे, तसेच गैरवर्तन केल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांचा प्रवेश तात्काळ रद्द करण्यात येईल
१५. वसतीगृह व ग्रंथालयाने वेळोवेळी घालून दिलेल्या नियमांचे पालन करणे बंधनकारक राहील.
१६. विद्यार्थीनीची छेडछाड केल्यास किंवा तसा संशय आल्यास कडक शासन केले जाईल.
१७. विद्यार्थ्यांनी आपापसात भांडण केल्यास किंवा गटबाजी केल्यास योग्य शासन केले जाईल, अथवा प्रवेश रद्द केला जाईल.
१८. मोठ्याने ओरडणे, मोठ्याने बोलणे, गोंधळ करणे, किंवा महाविद्यालयातील शांतता भंग करणे इत्यादी गोष्टी घडल्यास किंवा आढळून आल्यास विद्यार्थ्यांचे नाव महाविद्यालयातून कमी करण्यात येईल.
१९. महाविद्यालयातील फर्निचर जतन करणे, आपल्या सर्वांचेच कर्तव्य आहे. फर्निचरची मोडतोड केल्यास किंवा विद्यूत उपकरणांची नासधूस केल्यास योग्य ती शिक्षा केली जाईल व दंडही आकारण्यात येईल.
२०. एखादा तास नसेल तर विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालयाच्या वाचन कक्षामध्ये बसून वाचन करावे.

२१. विद्यार्थ्यांनी आपली वाहने महाविद्यालयाच्या स्टँडवर लावावीत. महाविद्यालयासमोर वाहने लावण्यास दंड आकारण्यात येईल.
 २२. तासिका चालू असताना कोणालाही वर्गातील विद्यार्थ्यांना भेटता येणार नाही.
 २३. महाविद्यालय आपलेच आहे ही भावना सर्वांनी जतन करावी. त्या भावनेतून इमारतीमध्ये सर्वत्र स्वच्छता राखण्याची दक्षता घ्यावी.
- वरील नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करण्यात येईल.

बेशिस्त आढळून आल्यास शिक्षेची तरतुद

प्रत्येक विद्यार्थ्यांने महाविद्यालयातील नियमांचे व शिस्तीचे पालन करणे आवश्यक आहे व तसे न आढळल्यास खालील शिक्षा केल्या जातील.

१. विद्यार्थ्यांच्या पालकांशी संपर्क साधून आवश्यक त्या सूचना केल्या जातील.
२. महाविद्यालयातर्फे मिळणाऱ्या सवलती रद्द केल्या जातील.
३. दंड आकारला जाईल किंवा ठराविक काळासाठी महाविद्यालय परिसर तथा वर्गामध्ये बसण्यास बंदी घातली जाईल.
४. प्रकरण गंभीर असेल तर प्रवेश रद्द केला जाईल व टी.सी. वर गैरवर्तणुकीची नोंद केली जाईल.
५. संबंधित विद्यार्थ्यांविरुद्ध गुन्हा नोंदविला जाईल.

विशेष सूचना

१. ओळखपत्र हरविल्यास दुसऱ्या ओळखपत्रासाठी रु. १००/- आकारले जाईल.
२. अकरावी पासून पदव्युत्तर वर्गापर्यंत प्रवेशाच्या दृष्टीने ३० टक्के जागा विद्यार्थीनीसाठी राखीव राहतील.

सायकल स्टँड

१. वाहन सायकल स्टँडवरच ठेवणे अनिवार्य आहे.
२. वाहनांची नोंद सायकल स्टँड चालकांच्या नोंदवहीत करावी.
३. सायकल अथवा वाहन कुलूप लावल्याशिवाय ठेवू नये.
४. अल्पकालावधीत सायकल आणल्यास प्रत्येक दिवसाचा रूपया एवढे शुल्क द्यावे.
५. शुल्क भरलेली, नोंद केलेली व कुलूप लावलेली सायकल हरविल्यास नुकसान भरपाई म्हणून निम्मी किंमत दिली जाते.
६. दुचाकी वाहन (Two - Wheeler) धारक विद्यार्थ्यांस आपले वाहन वाहनतळावरच ठेवणे बंधनकारक राहील.
७. इतरत्र वाहन वा सायकल लावल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधितावर राहील.

अतिरिक्त गुण

१. **राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS)** : स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठद्वारा राष्ट्रीय सेवा योजनेत एका विशेष शिबिरात सहभागी झालेल्या तसेच सतत दोन वर्षे सहभाग व एकदा रक्तदान केलेल्या विद्यार्थ्यांस पदवी अंतिम परीक्षेत अतिरिक्त पाच गुण दिले जातात.
२. **सांस्कृतिक स्पर्धा** : आंतर महाविद्यालयातील युवक महोत्सव वैयक्तिक अथवा सांघिक पातळीवर प्रश्न अथवा द्वितीय पुरस्कार मिळालेला असेल अथवा आंतर विद्यापिठीय युवक महोत्सवात विद्यापीठाचे प्रतिनिधीत्व केलेले असेल तर विद्यार्थ्यांस अंतिम परीक्षेत पाच अतिरिक्त गुण मिळतात.
३. **क्रीडा स्पर्धा** : आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धेत वैयक्तिक अथवा सांघिक सामान्यात पहिला अथवा दुसरा पुरस्कार मिळालेला अथवा आंतर विद्यापिठीय पातळीवर विद्यापीठाचे प्रतिनिधीत्व केलेले असेल तर विद्यार्थ्यांस पदवी अंतिम परीक्षेत पाच अतिरिक्त गुण मिळतात.
४. **राष्ट्रीय छात्र सेना (NCC) :**
 - अ) सलग दोन वर्षे राष्ट्रीय छात्र सेना ह्या उपक्रमात विद्यार्थी सहभागी असला पाहिजे.
 - ब) दोन्ही वर्षातील त्यांची उपस्थिती ७५ टक्के असावी.
 - क) दोन वर्षात किमान एक कॅम्प पूर्ण केलेला असावा.
 - ड) विद्यार्थी 'B' अथवा 'C' प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण अथवा वरील दोन वर्षात किमान एक वेळेस सदरील विद्यार्थ्यांने रक्तदान केलेले असावे. वरील अटी पूर्ण करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस पदवी अंतिम परीक्षेत पाच अतिरिक्त गुण मिळतात.

अतिरिक्त गुणासंदर्भात महत्वाच्या बाबी :

१. वरील सर्व प्रकारातील अतिरिक्त पाच गुणांचा फायदा विद्यार्थ्यांनी पदवी शिक्षणाच्या कालखंडात पुरस्कार मिळविलेला असेल तेव्हाच मिळेल.
२. पाच अतिरिक्त गुण पदवी परीक्षेच्या गुणसंख्येत समाविष्ट केले जातील.
३. पदवी अंतिम परीक्षेच्या एक अथवा दोन विषयांत पाच अथवा पाचपेक्षा कमी गुणांच्या अभावी अनुत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अतिरिक्त पाच गुण समाविष्ट केल्यानंतर जर उत्तीर्ण होत असतील तर त्याचाही लाभ घेता येईल.
४. जर एखादा विद्यार्थी एकापेक्षा अधिक उपक्रमात सहभागी झालेला असेल तरी वाढीव गुण पाचपेक्षा अधिक मिळणार नाही.
५. अतिरिक्त गुणांच्या सवलतीचा वापर गुणवत्ता यादीसाठी करण्यात येणार नाही.

विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध विविध शिष्यवृत्त्या व सवलती

राज्य सरकार व केंद्र सरकारांने गुणवत्ताधारक आणि पात्र विद्यार्थ्यांना खालीलप्रमाणे विविध प्रकारच्या शिष्यवृत्त्यांची सोय उपलब्ध करून दिली आहे.

अ. क्र.	सवलती/ शिष्यवृत्तीचे नाव	गुणांची किमान टक्केवारी	उत्पन्न मर्यादा (रूपये)	लागणारी कागदपत्रे
१.	खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांसाठी शिक्षण शुल्क माफ सवलत	---	१,००,०००/-	१) तहसिलदाराने प्रमाणित केलेला उत्पन्नाचा दाखला २) अपत्य प्रमाणपत्र ३) टी.सी. व मार्क्स मेमो सत्यप्रत
२.	भारत सरकार मॅट्रीकेत्तर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती १) ११ वी कला, वाणिज्य व विज्ञान २) पदवी प्रथम वर्ष कला, वाणिज्य व विज्ञान ३) १२ वी कला, वाणिज्य व विज्ञान पदवी द्वितीय वर्ष कला, वाणिज्य व विज्ञान	---	१,००,०००/-	१) उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र (मुळप्रत) २) वडील हयात नस्तील तर त्यांचे मृत्यु प्रमाणपत्र ३) टी.सी. व मार्क्समेमोच्या साक्षांकित सत्यप्रती ४) जातीचे प्रमाणपत्र ५) मागील शिष्यवृत्ती मंजूरी आदेश क्रमांक ६) शैक्षणिक खंड असेल तर तसे हमीपत्र १०० रु च्या बॉण्डवर प्रमाणिकरण केलेले ७) मार्क्समेमो सत्यप्रत ८) उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र (मुळप्रत) ९) जातीचे प्रमाणपत्र १०) मागील मंजूरी आदेश क्रमांक (पूर्वीच्या महाविद्यालयाकडून नविन प्रवेशासाठी) ११) टी.सी. ची सत्यप्रत
३.	भारत सरकार मॅट्रीकेत्तर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शुल्क माफीचा अर्ज जी.ओ.आय. फ्रिशिप (GOI Freeship)	---	ज्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न एक लाखांपेक्षा जास्त आहे अशा मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी	१) मार्क्स मेमो सत्यप्रत २) उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र ३) टी.सी.ची सत्यप्रत ४) जातीचे प्रमाणपत्र
४.	अल्पसंख्यांक शिष्यवृत्ती (मुस्लिम, जैन, बौद्ध, पारशी, शीख)	५० टक्के मार्कची अट	---	१) उत्पन्नाचा दाखला २) टी.सी. व मार्क्स मेमो सत्यप्रत ३) बँक पासबुक झेऱॉक्स ४) स्थानिक पत्ता संबंधीचा पुरावा ५) अल्पसंख्यांकाबाबतचे हमीपत्र

५.	राजर्षी शाहू महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती ११ वी व १२ वी मधील के वळ एस.सी. व एन.टी. संवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी	इयत्ता १० वी मध्ये ७५ टक्के पेक्षा अधिक गुण	---	१) एस.एस.सी. गुणपत्रिका व टी.सी. २) जातीचे प्रमाणपत्र
६.	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील गुणवत्ताप्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी एकलव्य आर्थिक सहाय्य (शिष्यवृत्ती) योजना (पदव्युत्तर वर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी)	पदवी परिक्षेत ७५ टक्के	७५०००/-	१) पदवी टी.सी.ची साक्षांकित प्रत २) पदवी प्रथम, द्वितीय, तृतीय मार्कसमेमोच्या साक्षांकित प्रती ३) तहसिलदाराचे उत्पन्न प्रमाणपत्र ४) बँक पासबुकचे झेरॉक्स
७.	अपंग शिष्यवृत्ती	४५ टक्के	१५०००/-	१) टी.सी. व मार्क्स मेमोची सत्यप्रत २) अपंगत्व दर्शविणारे सिव्हिल सर्जनचे प्रमाणपत्र ३) तहसिलदाराचे उत्पन्न प्रमाणपत्र ४) बँक पासबुकचे झेरॉक्स
८.	राज्य सरकार खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती (पदवी प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी)	७५ टक्के पेक्षा अधिक गुण	उत्पन्नाची अट नाही	१) टी.सी. व मार्क्स मेमोची सत्यप्रत २) बँक पासबुकचे झेरॉक्स ३) स्थानिक पत्ता संबंधी पुरावा.

टीप : वरील विविध शिष्यवृत्तींसाठी महाविद्यालयाच्या कार्यालयामार्फत मंजूरीसाठी शिफारस केली जाते. शिष्यवृत्तींसाठी केवळ अर्ज सादर केला म्हणजे शिष्यवृत्ती मंजूर झाली असे समजू नये. कारण संबंधित विभागाकडून गुणानुक्रमे शिष्यवृत्तीची मंजूरी दिली जाते व त्यानंतर संबंधित विद्यार्थ्यांच्या बँक खातेमध्ये जमा केले जाते.

- १) ई.बी.सी. शुल्क माफ सवलीसाठी अर्ज प्रवेश घेतेवेळेसच करावे.
- २) शिष्यवृत्तीधारकांना ७५ टक्केपेक्षा कमी हजेरी असल्यास शिष्यवृत्ती मिळणार नाही.
- ३) **सर्व शिष्यवृत्त्या हे बँकेमार्फत होत असल्याने सर्व विद्यार्थ्यांचे राष्ट्रीयकृत बँकेत आपले खाते असणे आवश्यक आहे. तसेच आपले आधार क्रमांक असणे आवश्यक आहे.**
- ४) सर्व शिष्यवृत्तीचे अर्ज महाविद्यालयाच्या कार्यालयात दाखल करण्याची अंतिम तारीख ३१ ऑगस्ट आहे.
- ५) भारत सरकार मॅट्रीकेतर मागासवर्गीय शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थ्यांनी (एस.सी., एस.टी., व्ही.जे.एन.टी., एस.बी.सी., ओ.बी.सी. व अल्पसंख्यांक) **शिष्यवृत्ती व फ्रीशिप अर्ज ऑनलाईन भरावेत व त्याची प्रत (हार्ड कॉपी) महाविद्यालयाच्या कार्यालयात मुदतीच्या आत सादर करावेत.**
- ६) शिष्यवृत्ती अर्ज कार्यालयात सदर केलेल्या आदेशासंबंधीची सूचना फलकावर लावण्यात येते.
- ७) अनुसूचित जाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व अनुसूचित जमाती इत्यादी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना भारत सरकारची मागासवर्गीय शिष्यवृत्ती मिळते. त्यासाठी विद्यार्थ्यांचे वडिलांचे उत्पन्न रु. १,००,०००/- पेक्षा कमी असले पाहिजे. अकरावीपासून एम.ए. पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांना ही शिष्यवृत्ती मिळते. **परंतु प्रत्येक वर्षी शिष्यवृत्तीचा अर्ज ऑनलाईन भरणे अनिवार्य आहे.**

- c) शिष्यवृत्ती अर्ज भरण्यासंबंधीची सूचना नोटीस बोर्डवर लावली जाते. फॉर्म भरून दिल्यानंतर यासोबत आवश्यक ती कागदपत्रे सादर केल्यानंतर जिल्हा समाजकल्याण कार्यालयाकडून मंजूर रक्कम राष्ट्रीयकृत बँकेतील आपल्या खात्यावर जमा केली जाते. शिष्यवृत्ती फॉर्म तपासणी वेळेस एखाद्या विद्यार्थ्याची नामंजूर झाल्यास महाविद्यालयाची पूर्ण फीस भरावी लागते.
- ९) एका विद्यार्थ्यास कोणत्याही एकाच शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करता येईल. जर एकापेक्षा अधिक शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज केला असेल तर तो शासन नियमप्रमाणे अपात्र ठरविण्यात येईल.

(विविध संवर्गातील मागासवर्गीय शिष्यवृत्ती/फ्रीशिप अर्ज भरण्याबाबत माहिती :)

- १) शासनामार्फत सन २०११-२०१२ या शैक्षणिक वर्षापासून भारत सरकार मागासवर्गीय शिष्यवृत्ती/फ्रीशिप ही संगणक प्रणालीद्वारे ऑनलाईन फॉर्म भरण्याची प्रक्रिया सुरु करण्यात आली आहे. त्यानुसार शासनाने दिलेल्या विहीत मुदतीत सदर शिष्यवृत्तीचे ऑनलाईन अर्ज आवश्यक त्या कागदपत्रांसह भरणे आवश्यक आहे.
- २) सन २०१७-१८ या शैक्षणिक वर्षामध्ये नियमित अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना आपले आधारकार्ड काढणे सकतीचे आहे.
- ३) कोणत्याही शिष्यवृत्तीचा लाभ घेण्यासाठी संबंधित अभ्यासक्रमात विद्यार्थ्यांची ७५ टक्के हजेरी आवश्यक आहे.
- ४) विद्यार्थ्यास केंद्र अथवा राज्य सरकारकडून दिल्या जाणाऱ्या कोणत्याही एक शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करता येईल. जर एकापेक्षा अधिक शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज केला असेल तर तो शासन नियमप्रमाणे अपात्र ठरविण्यात येतो. अशा विद्यार्थ्यांना त्या वर्षातील संपूर्ण शैक्षणिक शुल्क भरणे आवश्यक आहे.
- ५) संबंधित शिष्यवृत्तीचा अर्ज हा त्या त्या शैक्षणिक वर्षाकरीता भरण्यात यावा. मागील शैक्षणिक वर्षात जर शिष्यवृत्ती/फ्रीशिप घेतली नसेल अथवा कांही त्रुटीमुळे मंजूर झाली नसेल तर त्यामागील वर्षाचा अर्ज चालू शैक्षणिक वर्षात भरू नये.
- ६) संबंधित विद्यार्थ्यांचे कार्यालयाने दिलेल्या विहीत मुदतीत अर्ज भरून देणे आवश्यक आहे. विहीत मुदतीनंतर येणारे अर्ज स्विकारले जाणार नाहीत.
- ७) पदव्युत्तर पातळीवरील भारत सरकार शिष्यवृत्ती मंजूरीचे व फी सवलीचे अधिकार शासनाने त्यांच्याकडे राखून ठेवले आहेत.
- ८) शासन निर्णयानुसार शिष्यवृत्तीकरीता संबंधित विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रीयकृत बँकेत आपले ‘शून्य’ बॅलन्सवर खाते उघडणे आवश्यक आहे. सदर खाते उघडून आपला खाते क्रमांक, एमआयसीआर कोड, आयएफएससी कोड नंबरची नोंदवी शिष्यवृत्तीच्या अर्जावर करणे बंधनकारक आहे. बहिस्थ विद्यार्थी सदर शिष्यवृत्तीस अपात्र आहे.
- ९) संबंधीत विद्यार्थी मागील वर्षी पास अथवा ए.टी.के.टी. असेल तर तो शिष्यवृत्ती/फ्रीशिपकरीता पात्र ठरू शकतो. एखाद्या विद्यार्थ्यांने विद्याशाखा बदल (बी.एड. वरून एम.ए. / एम.एस्सी. ला एम.ए. / एम.एस्सी. वरून एम.एड. ला) प्रवेश घेतला असल्यास सदर विद्यार्थी भारत सरकार शिष्यवृत्ती/फ्रीशिपसाठी अपात्र ठरतो.

महाविद्यालयातील विविध उपक्रम व सुविधा

१. राष्ट्रगीत

महाविद्यालयाने २००२-०३ या शैक्षणिक वर्षापासून महाविद्यालयीन कामाकाजाच्या दिवशी (सुट्टीचे दिवस वगळून) दररोज सकाळी ११. वा १८ मि. महाविद्यालयाच्या सर्व इमारतीमधून राष्ट्रगीत ध्वनीफित वाजविली जाते. तेव्हा सर्व विद्यार्थी, प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी व महाविद्यालय परिसरात असणाऱ्या उपस्थित सर्व अभ्यागत व मान्यवरांनी या कालावधीत आहे त्या ठिकाणी उभे राहून राष्ट्रगीताचा सन्मान करावा. महाविद्यालयातील या देशप्रेमी कार्याबद्दल सर्वांचा सक्रिय सहभाग अपेक्षित आहे.

२. राष्ट्रीय सेवा योजना

विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास व्हावा, त्यांचा विचारांची जडणघडण व्हावी. यात राष्ट्रीय एकात्मतेची समाजसेवेची व सहकार्याची भावना निर्माण व्हावी अशी उद्दिष्टे समोर ठेऊन राष्ट्रीय सेवा योजनेमार्फेत विविध उपक्रम राबविले जातात.

प्रवेश संख्या : २२५ - विद्यार्थी १५०, विद्यार्थिनी ७५

राष्ट्रीय सेवा योजनेत दोन वर्षे व किमान एका विशेष शिबिरात सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र देण्यात येते.

उपक्रम : समुदाय संघटन, लोकसंख्या शिक्षण, आरोग्य शिक्षण, व्यसनमुक्ती, पाणलोट क्षेत्र विकास, वृक्षारोपण व पर्यावरण रक्तदान, अंधश्रधा निर्मलन, सर्वेक्षण, सामाजिक, आर्थिक, राजकीय, शैक्षणिक प्रश्नावर चर्चासत्रे, उद्बोधन, आपत्कालीन व्यवस्थापन कक्ष, रेड रिबन क्लब, स्त्रीभ्रूण हत्या, हागणदारीमुक्त गाव, तंटामुक्ती इत्यादी.

शिबीर : ११२ विद्यार्थ्यांचे सात दिवस कालावधीचे ग्रामीण भागात दिवाळीच्या सुट्टीत विशेष शिबीर आयोजित केले जाते. महाविद्यालयाच्या वर्तीने दरवर्षी उत्कृष्ट विद्यार्थ्यांची निवड केली जाते.

राज्य पुरस्कार : राज्य शासनाने उत्कृष्ट स्वयंसेवक विद्यार्थ्यांसाठी रु. २०००/- पुरस्कार ठेवलेला आहे. केंद्र शासनातर्फे उत्कृष्ट स्वयंसेवक विद्यार्थ्यांसाठी रु. ४०००/- पुरस्कार व ट्रॉफी दिली जाते.

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेडच्या वर्तीने राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या उत्कृष्ट स्वयंसेवकांची जिल्हा व विद्यापीठ स्तरावर निवड करतांना सन्मानपत्र देवून गौरविण्यात येते.

शैक्षणिक वर्ष २०११-१२ पासून कनिष्ठ महाविद्यालयासाठी ही २५ विद्यार्थ्यांसाठी ही योजना चालू करण्यात आली आहे.

३. राष्ट्रीय छात्र सेना (NCC) मुलांसाठी

१. प्रवेश संख्या : ५३
२. शाखानिहाय एनसीसीच्या निकषानुसार ११ वी पासून पदवीपर्यंत एनसीसीत प्रत्येक वर्षी जुलैच्या पहिल्या आठवड्यात प्रवेश दिला जातो.
३. एनसीसी 'B' व 'C' प्रमाणपत्र धारक कॅडेट्सना होणारे फायदे.

- अ. विज्ञान शोखतील १२ वी उत्तीर्ण झालेल्या एनसीसीच्या कॅडेट्सना पॉलिटेक्निक व पदवी अभियांत्रिकी महाविद्यालयात १५ जागा राखीव असतात.
- ब. विज्ञान शाखेतील १२ वी उत्तीर्ण कॅडेट्साठी वैद्यकीय प्रवेशासाठी २ गुण अधिक मिळतात. जर तो कॅडेट 'B' प्रमाणपत्र 'B' किंवा 'A' ग्रेडमध्ये असेल आणि RDC कॅडेट असेल तर त्यास १५ गुण अधिक मिळतात.
- क. शाखानिहाय १२ वी उत्तीर्ण कॅडेट असेल तर त्यास डी. एड ला प्रवेश घ्यावयाचा असेल तर त्यास गुण अधिक मिळतात. पण तो B प्रमाणपत्र धारक असावा लागतो.
- ड. एन.डी.ए., सी.डी.एस., युपीएससी परीक्षेत बसता येते. (एन.सी.सी. कॅडेट्सना विशेष प्राधान्य)
- इ. आय.ए.एस., आय.पी.एस., आय.एफ.एस. च्या निवड प्रक्रियेत विशेष प्राधान्य दिले जाते.
- फ. ७५% टक्यांवरील १२ वी शाखा निहाय B प्रमाणपत्र धारक कॅडेट्सना व पदवीच्या C प्रमाणपत्र धारक कॅडेट्सना अनेक शिष्यवृत्ती दिल्या जातात.
- ग. आर. डी. कॅम्प करणाऱ्या विशेष कॅडेसना Youth Exchange Programme द्वारे विदेश भ्रमनासाठी संधी प्राप्त होते.
- ह. राज्य पातळीवरील प्रशिक्षण, शिवीरात सहभाग घेता येतो.
- ई. सैन्य दल, राज्य राखीव दल, आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण, पोलिस, होमगार्डस, प्रादेशिक सेना, सैन्य दलातील प्रशासन विभागात C, B व A ग्रेड प्रमाणपत्र धारक व इंग्रजीवर प्रभुत्व असणाऱ्या कॅडेसनी अधिकारी (Officer) म्हणून निवड केली जाते.
- ज. एन.सी.सी. च्या माध्यमातून व्यक्तिमत्व विकास घडतो.
४. आर. डी. कॅम्प नवी दिल्ली येथे सहभागी कॅडेटला 'मुकुंदराज स्मृती पुरस्कार' रूपये १०००/- रोख रक्कम दिली जाते.

४. महात्मा बसवेश्वर व्याख्यानमाला

विद्यार्थी, प्राध्यापक, कर्मचारी आणि नागरिक यांच्या प्रबोधनाच्या दृष्टीने गेल्या अनेक वर्षापासून महात्मा बसवेश्वर व्याख्यानमाला चालविली जाते. या अंतर्गत मा. लक्ष्मणशास्त्री जोशी, मा. ना. ग. गोरे, मा. शिवराज पाटील चाकूरकर, डॉ. आ. ह. साळुंके, प्रा. ग. प्र. प्रधान, डॉ. बाबा आढाव, न्या. चंद्रशेखर धर्मधिकारी, डॉ. सुलभा ब्रह्मे, न्या. कोळसे पाटील, प्राचार्य राम शेवाळकर, प्रा. सुहास पळशीकर, डॉ. रावसाहेब कसबे, डॉ. भास्कर लक्ष्मण भोळे, मा. एस. एन. सुब्बाराव, ज्येष्ठ गांधीवादी विचारवंत, डॉ. भास्कर शहा (धुळे), डॉ. चंद्रशेखर कपाळे (गुलबर्गा), डॉ. एस. एस. भोसले (औरंगाबाद), डॉ. प्रभाकर देव (नांदेड), डॉ. वासुदेव मुलाटे (औरंगाबाद), डॉ. सुर्यकांत धुणे (बाशी) व सुप्रसिद्ध चित्रकार श्री. भ. मा. परसावळे (हिंगोली), अशोक कामत (पुणे), प्राचार्य रामदास डांगे (परभणी), प्रा. दत्ता भगत (औरंगाबाद), डॉ. रंगनाथ तिवारी (अंबाजोगाई), डॉ. आर. डी. साबळे (नांदेड), न्या. श्री. भालचंद्र वराळे, प्रा. डॉ. गुजाळ (बेळगाव), प्रा. डॉ. शामा घोणसे (पुणे) व प्रा. डॉ. बाबुराव गुरव (तासगांव, सांगली) आदी मान्यवरांनी विविध विषयांवर व्याख्याने आयोजित करण्यात आली. २००३-२००४ या शैक्षणिक वर्षात प्रा. वैजनाथ बंड शैलाताई लोहिया, मा. इरेश स्वामी तसेच २००५-०६ या शैक्षणिक वर्षात प्रा. डॉ. प्रभाकर गळेगावकर, भा. तंबोके आणि प्रा. वानखेडे यांनी मौलिक मार्गदर्शन केले. सन २००६-०७ या वर्षात ज्येष्ठ रंगकर्मी मा. माधव खाडीलकर (मुंबई), श्रीमती डॉ. विजया तेलंग (गुलबर्गा), प्रा. डॉ. मंजू मोहन मुखर्जी (कोलकाता), सन २००७-२००८ या वर्षात

डॉ. जनार्दन वाघमारे, डॉ. गंगाप्रसादजली अग्रवाल (वसमत), श्री. बनवारीलाल शर्मा (दिल्ली), सन २००८-०९ डॉ. नरेंद्र जाधव (पुणे), २००९-१० डॉ. भालचंद्र मुण्गेकर (मुंबई), सन २०११-१२ प्रा. लक्ष्मण माने, सन २०१२-१३ अँड. रावसाहेब शिंदे (अध्यक्ष, रथत शिक्षण संस्था), डॉ. सर्जेगाव निमसे (कुलगुरु, स्वा.रा.ती.म.वि. नांदेड), सन २०१३-१४ मा. डॉ. पंडित विद्यासागर (कुलगुरु, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड) व मा. डॉ. इरेश स्वामी (माजी कुलगुरु, सोलापूर विद्यापीठ), सन २०१५-१६ प्राचार्य डॉ. कमलाकर कांबळे व प्रा. डॉ. श्रीकांत गायकवाड यांनी व्याख्यानमालेतील पुण्य गुफलेले आहेत. शै. वर्ष २०१६-१७ मध्ये डॉ. सुहास पुजारी (सोलापूर), मा. अमर हबीब (अंबाजोगाई), डॉ. गौतमीपुत्र कांबळे (सांगली).

५. महात्मा फुले वाद-विवाद स्पर्धा

महाविद्यालयातर्फे १९८५ सालापासून मराठवाडा पातळीवर महात्मा फुले वाद-विवाद स्पर्धा प्रतिवर्षी आयोजित करण्यात येते. शै. वर्ष २०१२-१३ पासून ही स्पर्धा राज्यस्तरीय पातळीवर आयोजित करण्यात येते. महाराष्ट्रातील विविध महाविद्यालयातील संघ या स्पर्धेत सहभागी होतात. विजयी संघास स्मृतिचिन्ह प्रदान करण्यात येते व गुणानुक्रमे रु. ५००१/-, रु. ३००१/-, रु. २००१/- विद्यार्थी व विद्यार्थिनीला प्रत्येकी एक असे रोख पारितोषिक व प्रमाणपत्र देण्यात येतात. या स्पर्धेत सामाजिक, आर्थिक, राजकीय व शैक्षणिक विषय चर्चेसाठी ठेवण्यात येतात.

६. व्यक्तिमत्त्व विकास व व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र

विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी विविध उपक्रम राबविले जातात. तसेच ज्या विद्यार्थ्यांना, रोजगार, स्वयंरोजगार, यांची गरज आहे त्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी स्वतंत्र विभाग ठेवलेला आहे. या विभागातर्फे गरजू विद्यार्थ्यांना वेळोवेळी निरनिराळ्या प्रकाराची माहिती पुरविण्यास येते व मार्गदर्शन केले जाते.

७. वाचनकक्ष व रात्रीची अभ्यासिका

वाचनकक्ष व रात्रीची अभ्यासिका सकाळी ८ वा. ते रात्री १०.०० वाजेपर्यंत चालू असते. विद्यार्थ्यांना वृत्तपत्रे, नियतकालिके, मासिके, क्रमिक पुस्तके, प्रश्नपत्रिका संच इत्यादी ओळखपत्रांवर देण्यात येतात. वाचनकक्षांमध्ये २५० विद्यार्थी व विद्यार्थिनीसाठी स्वतंत्रपणे वाचन अभ्यासासाठी स्वतंत्रपणे वाचन - अभ्यासासाठी बसण्याची सुसज्ज व्यवस्था करण्यात आली आहे. **विद्यार्थिनीसाठी स्वतंत्र वाचन कक्ष उपलब्ध आहे.**

८. विशेष सुविधा

- गरीब व होतकरू विद्यार्थी व विद्यार्थिनीसाठी अत्यंत अल्पदरात वसतीगृह
- कॉर्मसी लॅंब
- संगणक लॅंब
- स्पर्धात्मक परीक्षा केंद्र
- सांस्कृतिक सभागृह
- क्रीडा विभागातर्फत विविध सोयी
- भूगोल, तत्त्वज्ञान, समाजशास्त्र व हिंदी विषयांचे संशोधन केंद्र
- आविष्कार वार्षिकांक, वाडमयीन व सांस्कृतिक मंडळे, भित्तीपत्रके, चर्चासत्रे, परिसंवाद, कार्यशाळा इ.

९. कमवा आणि शिका योजना

महाविद्यालयातील गरीब, होतकरू व अभ्यासू विद्यार्थ्यांसाठी काम करून शिकण्याची व कमविण्याची संधी योजनेद्वारे दिली जाते.

कलानिष्ठ महाविद्यालय

अभ्यासक्रम

कला शाखा

□ आवश्यक विषय

१. इंग्रजी	२. मराठी / हिंदी / संस्कृत / पाली (कोणतीही एक भाषा)
३. पर्यावरणशास्त्र	४. शारीरिक शिक्षण व आरोग्य

□ ऐच्छिक विषय : (कोणतेही चार विषय)

१. अर्थशास्त्र / संगीत-६७ (कंठशास्त्रीय संगीत)	२. इतिहास / संगीत-६५ (भारतीय संगीताचा इतिहास व विकास)
३. राज्यशास्त्र / संगीत-६६ (कंठसुगम संगीत)	४. समाजशास्त्र / सहकार / संगीत-६९ (आघात भारतीय संगीत)
५. भूगोल / तत्त्वज्ञान	६. मानसशास्त्र

टीप : ११ वी चे विषयच १२ वी ला घेणे अनिवार्य आहे.

वाणिज्य शाखा

□ आवश्यक विषय :

१. इंग्रजी	२. मराठी / हिंदी / माहिती तंत्रज्ञान (इनफॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी)
३. पर्यावरणशास्त्र	४. शारीरिक शिक्षण व आरोग्य

□ ऐच्छिक विषय (कोणतेही चार विषय)

१. अर्थशास्त्र	२. पुस्तकपालन व लेखाकर्म (इंग्रजी माध्यम)
३. व्यापार संघटन	४. सचिवाची कार्यपद्धती / सहकार

विज्ञान शाखा

□ आवश्यक विषय

१. इंग्रजी	२. मराठी / हिंदी / संस्कृत / पाली (कोणतीही एक भाषा)
३. पर्यावरण शास्त्र	४. शारीरिक शिक्षण व आरोग्य

□ ऐच्छिक विषय : कोणतेही चार विषय

१. भौतिकशास्त्र	२. रसायनशास्त्र
३. जीवशास्त्र / इलेक्ट्रॉनिक्स (गुणानुक्रमे)	४. गणित / ॲनिमल सायन्स व तंत्रज्ञान /
क्रॉप सायन्स / डेअरी सायन्स (गुणानुक्रमे)

टीप : (१) ३. १० वी मध्ये सामान्य गणित (७४) हा विषय घेऊन पास झालेल्या विद्यार्थ्यांना ११ वीत गणित (४०) हा विषय घेता येणार नाही.

(२) महाराष्ट्र राज्य बोर्डाच्या व्यतिरिक्त इतर बोर्डातील एस.एस.सी. समकक्ष परीक्षा उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांना ११ वीत प्रवेश घेतानांचं पात्रता जामीनाची पूर्तता करावी लागेल. पात्रता प्रमाणपत्राच्या पूर्ततेशिवाय प्रवेश ग्राह्य धरला जाणार नाही. पात्रता प्रमाणपत्राच्या पूर्ततेअभावी संभाव्य नुकसानीस महाविद्यालय जबवदार राहणार नाही. यास विद्यार्थी स्वतः जबवदार राहील.

द्विलक्षी अभ्यासक्रमातील विषय

१. क्रॉप सायन्स-क्षमता १००, डेअरी सायन्स-क्षमता ५० व इलेक्ट्रॉनिक्स-क्षमता १००
२. इलेक्ट्रॉनिक्स, क्रॉप सायन्स, ॲनिमल ॲण्ड डेअरी सायन्स या विषयाची निवड प्रवेशानंतर मागणी केलेल्या विषयांच्या अर्जातील गुणवत्तेनुसार देण्यात येईल.
३. क्रॉप सायन्स, डेअरी सायन्स व इलेक्ट्रॉनिक्स या विषयासाठी संस्था विकास निधी म्हणून शासनाच्या नियमाप्रमाणे प्रति वर्ष प्रवेश शुल्काशिवाय अतिरीक्त शुल्क भरावा लागेल

उच्च माध्यमिक व्यावसायिक अभ्यासक्रम (१०+२ स्तरावरील पुनरचित अभ्यासक्रम) :

अ.क्र.	अभ्यासक्रमाचे नाव	कालावधी	प्रवेश क्षमता
१.	ॲटोमोबाईल टेक्नॉलॉजी	२ वर्ष	६०
२.	इलेक्ट्रीकल टेक्नॉलॉजी	२ वर्ष	६०
३.	कन्ट्रूक्शन टेक्नॉलॉजी	२ वर्ष	६०

वरील पैकी कोणत्याही अभ्यासक्रमास प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांस खालील विषय अभ्यासावे लागतील

१. इंग्रजी	२. मराठी
३. पायाभूत अभ्यासक्रम	४. व्यावसायिक शिक्षण – पेपर पहिला
५. व्यावसायिक शिक्षण – पेपर दुसरा	६. व्यावसायिक शिक्षण – पेपर तिसरा
७. पर्यावरणशास्त्र	८. शारीरिक शिक्षण व आरोग्यशास्त्र

महाविद्यालयाने कनिष्ठ महाविद्यालतील विद्यार्थ्यांसाठी गणवेश अनिवार्य केला आहे. सदरील गणवेश दररोज महाविद्यालयानी वेळेत घालून येणे, प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी बंधनकारक आहे. कनिष्ठ महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या गणवेशाचा रंग खालीलप्रमाणे राहिल.

१. शर्ट - फिका राखाडी
२. पॅन्ट - गडद राखाडी

कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या फीसंबंधी माहिती

अ. क्र.	शुल्काचे स्वरूप	अनुदानित ई. बी. सी. धारक		अनुदानित विना ई. बी. सी. धारक	
		अकरावी	बारावी	अकरावी	बारावी
१.	नोंदणी शुल्क	१०	१०	१०	--
२.	प्रवेश शुल्क	--	--	१६	१८
३.	सत्र शुल्क	--	--	३२	३६
४.	शैक्षणिक शुल्क	--	--	१९२	२१६
५.	ग्रंथालय पुस्तक पेढी	२५०	३५०	२५०	३५०
६.	ओळखपत्र	४०	४०	४०	४०
७.	प्रयोगशाळा फिस	--	--	७०	७०
८.	घटक चाचणी परीक्षा शुल्क	१४०	१४०	१४०	१४०
९.	विद्यार्थी सहाय्य निधी	१२०	१२०	१२०	१२०
१०.	स्नेहसंमेलन शुल्क	४०	४०	४०	४०
	एकूण	६००	७००	९१०	१०३०

ग्रंथालय पुस्तक पेढीसाठी शुल्क आकारण्यात येईल

नोट :

- ई. बी. सी. धारक विद्यार्थ्यांना शासनाच्या नियमाप्रमाणे सवलत मिळेल.
- माहिती तंत्रज्ञान विषय घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रतिवर्षी रु.२५००/- शुल्क भरावे लागेल.
- क्रॉपसायन्स / दुधशास्त्र / इलेक्ट्रॉनिक्स विषय घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रतिवर्षी रु.२४००/- शुल्क भरावे लागेल.
- कायम विना अनुदानित :** ११ वी व १२ वी विज्ञान वर्गातील प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी खर्चावर आधारीत रु.१५,०००/- शुल्क आकारण्यात येईल.
- विना अनुदानित :** ११ वी व १२ वी वाणिज्य वर्गातील प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी खर्चावर आधारीत रु.५,०००/- शुल्क आकारण्यात येईल.

- शुल्क आकारणी शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार केलेली आहे.
- महाविद्यालयात भरलेली फिस प्रवेश रद्द केल्यास किंवा अन्य कोणत्याही कारणास्तव परत केली जात नाही.

शिष्यवृत्तीधारकांसाठी (G. O. I.) आवश्यक फिस

अ. क्र.	शुल्काचे स्वरूप	अकरावी	बारावी
१.	नोंदणी शुल्क	१०	--
२.	प्रवेश शुल्क	--	--
३.	सत्र शुल्क	--	--
४.	शैक्षणिक शुल्क	--	--
५.	ग्रंथालय पुस्तक पेढी	२५०	२५०
६.	ओळखपत्र	४०	४०
७.	प्रयोगशाळा फिस	--	--
८.	घटक चाचणी परीक्षा	१४०	१४०
९.	विद्यार्थी सहाय्य निधी	१२०	१२०
१०.	स्नेहसंमेलन शुल्क	४०	४०
	एकूण	६००	५९०

उच्च माध्यमिक व्यावसायिक अभ्यासक्रमाच्या (MCVC) शुल्कासंबंधी माहिती

अ.क्र.	शुल्काचे स्वरूप	अकरावी	बारावी
१.	नोंदणी शुल्क	२०	२०
२.	प्रवेश शुल्क	२०	--
३.	शिक्षण शुल्क	२४०	३००
४.	सत्र शुल्क	४०	५०
५.	कार्यशाळा / प्रयोगशाळा शुल्क	८०	१००
६.	कार्यशाळा / प्रयोगशाळा (अनामत)	--	--
७.	ग्रंथालय शुल्क	५०	५०
८.	ग्रंथालय अनामत	५०	५०
९.	महाविद्यालयीन सत्र परीक्षा शुल्क	५०	५०
१०.	ओळख पत्र शुल्क	४०	४०
११.	स्नेहसंमेलन शुल्क	४०	४०
१२.	इतर संस्था विकास निधी	१३०	१३०
	एकूण	१३६०	१४३०

पदवी अभ्यासक्रम

कला शाखा

बी. ए. (प्रथम वर्ष) : [CBCS Pattern]

आवश्यक विषय :

१. इंग्रजी
२. द्वितीय भाषा : हिंदी / मराठी

ऐच्छिक विषय :

खालील कोणत्याही तीन गटातील प्रत्येकी एक याप्रमाणे एक विषय निवडावे. द्वितीय भाषा म्हणून निवडलेला विषय ऐच्छिक म्हणून घेता येणार नाही.

⇒ गट :

- अ. मराठी / हिंदी / इंग्रजी / पाली
- ब. इतिहास / समाजशास्त्र
- क. राज्यशास्त्र / भूगोल / संगीत
- ड. अर्थशास्त्र / तत्त्वज्ञान / लोकप्रशासन

बी. ए. (द्वितीय वर्ष) : [CBCS Pattern]

बी. ए. द्वितीय वर्षासाठी बी. ए. प्रथम वर्षाचेच विषय राहतील.

बी. ए. (तृतीय वर्ष) : [CBCS Pattern]

बी. ए. तृतीय वर्षासाठी बी. ए. प्रथम व द्वितीय वर्षाचे फक्त ऐच्छिक विषय राहतील.

याशिवाय बी. ए. तृतीय वर्षासाठी पर्यावरण अभ्यासक्रम हा १०० गुणांचा विषय अनिवार्य राहील.

B. Com. (F. Y.) [CBCS Pattern]

Semester - I	Semester - II
1. English (Comp.) - I	1. English (Comp.) - II
2. Hindi / Marathi (S. L.)	2. Hindi / Marathi (S. L.)
3. Financial Accounting - I	3. Financial Accounting - II
4. Fundamental of Statistics	4. Business Math. & Statistics
5. Business Economics- I	5. Business Economics- II
6. Computer for Business - I	6. Introduction to Tally
7. Business Communication - I	7. Business Communication - III

B. Com. (S. Y.) [CBCS Pattern]

Semester - III	Semester - IV
1. English (Comp.) - III	1. English (Comp.) - IV
2. Hindi /Marathi (S. L.)	2. Hindi /Marathi (S. L.)
3. Corporate Accounting - I	3. Corporate Accounting - II
4. Cost Accounting - I	4. Cost Accounting - II
5. Principles of Business Management - I	5. Principles of Business Management - II
6. Banking & Finance - I	6. Banking & Finance - II
7. Corporate Law - I	7. Corporate Law - II
8. Income Tax - I	8. Income Tax - II

B. Com. (T. Y.) [CBCS Pattern]

Semester - V	Semester - VI
1. Advanced Accounting & Auditing - I	1. Advanced Accounting - II
2. Management Accounting - I	2. Management Accounting - II
3. Economics Development & Planning In India - I	3. Economics Development & Planning In India - II
4. Business Regulatory Framework - I	4. Business Regulatory Framework - II
5. Environment Studies - I	5. Taxation
6. Taxation i) Income Tax Law & Practice - I ii) M-VAT and Service Tax - I	i) Income Tax Law & Practice - II ii) M-VAT and Service Tax - II Traning & Project Work

बी. एस्सी. (प्रथम वर्ष) : [CBCS Pattern]

□ आवश्यक विषय :

१. इंग्रजी
२. द्वितीय भाषा : हिंदी / मराठी

□ ऐच्छिक विषय :

खालीलपैकी कोणताही एक गट निवडावा

गट	विषय
A.	गणित / पदार्थविज्ञान / इलेक्ट्रॉनिक्स
B.	गणित / पदार्थविज्ञान / रसायनशास्त्र
C.	रसायनशास्त्र / बनस्पतीशास्त्र / प्राणीशास्त्र
D.	रसायनशास्त्र / दुधशास्त्र / प्राणीशास्त्र
E.	दुधशास्त्र / बनस्पतीशास्त्र / प्राणीशास्त्र
F.	गणित / पदार्थविज्ञान / संगणकशास्त्र
G.	गणित / इलेक्ट्रॉनिक्स / संगणकशास्त्र
H.	पदार्थविज्ञान / इलेक्ट्रॉनिक्स / संगणकशास्त्र
I.	रसायनशास्त्र / पदार्थविज्ञान / संगणकशास्त्र
J.	रसायनशास्त्र / दुधशास्त्र / बनस्पतीशास्त्र

किमान कौशल्यावर आधारीत व्यावसायिक अभ्यासक्रम घेऊन १२ वी पास असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना १२ वीला जे विषय अभ्यासले आहेत. त्या संबंधीत विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या विषय गटातील विषयासाठी प्रवेश मिळेल. विद्यापीठाची अंतिम मान्यता मिळाल्यानंतरच अशा विद्यार्थ्यांचे प्रवेश निश्चित होईल. विद्यापीठाने मान्यता नाकारल्यास महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही.

बी. एस्सी. (द्वितीय वर्ष) : [CBCS Pattern]

बी. एस्सी. द्वितीय वर्षासाठी बी. एस्सी. प्रथम वर्षाचेच विषय राहतील

बी. एस्सी. (तृतीय वर्ष) : [CBCS Pattern]

बी. एस्सी. तृतीय वर्षासाठी बी. एस्सी. प्रथम व द्वितीय वर्षाचे फक्त ऐच्छिक विषय राहतील.

याशिवाय बी. एस्सी. तृतीय वर्षासाठी पर्यावरण अभ्यासक्रम हा १०० गुणांचा विषय अनिवार्य राहील.

समाजकार्य शाखा

B. S. W. (First Year) : [CBCS Pattern]

Semester - I	Semester - II
- English (Comp.)	- English (Comp.)
- Hindi (S. L.)	- Hindi (S. L.)
I. Social Work : History & Ideology	VI. Social Work with family
II. Working with Individual	VII. Psychology for social work
III. Working with groups	VIII. Working with Communities
IV. Sociology for social worker	IX. Social action
V. Rural Issues & Development	X. Social problems in India
- Social work practicum	- Social work practicum

B. S. W. (Second Year) : [CBCS Pattern]

Semester - III	Semester - IV
- English (Comp.)	- English (Comp.)
- Hindi (S. L.)	- Hindi (S. L.)
XI. Social welfare administration	XVI. Welfare of weaker section
XII. Personal & professional growth	XVII. Social work profession
XIII. Social work research Part - I	XVIII. Crime & Correction
XIV. Political Economy of Development	XIX. Urban Community Development
XV. Tribal issues & Development	XX. Social work research Part - II
- Field work practicum	- Field work practicum

B.S.W. (Third Year) :

Semester - V	Semester - VI
XXI Personal & Professional Growth	XXVIII Personal & Professional Growth
XXII Integrate Social work practice	XXIX Integrate Social work practice
XXIII. Social work Research	XXX. Social work Research
XXIV. Field of Social Work	XXXI. Field of Social Work
XXV. Legal System in India	XXXII. Legal System in India
XXVI. Industrial Sociology	XXXIII. Industrial Sociology
XXVII. Disaster Management	XXXIV. Disaster Management
- Social work Practicum	- Project Dissertation Report - Social work Practicum

पदव्युत्तर अभ्यासक्रम

1) M. A. (History) First Year

Semester - I	Semester - II
I. Historiography	V. Historiography
II. History of Ancient India (Upto 1250 A. D.)	VI. History of Ancient India (Upto 1250 A. D.)
III. History of Medieval India (1200 - 1526 A. D.)	VII. History of Medieval India (1200 - 1526 A. D.)
IV. History of Mughal India (1526 - 1707 A. D.)	VIII. History of Mughal India (1526 - 1707 A. D.)

Second Year :

Semester - III	Semester - IV
IX. History of Modern India (1757-1947 A. D.)	IX. History of Modern India (1757-1947 A. D.)
X. History of Modern Maharashtra	X. History of Modern Maharashtra
XI. History of Maratha (1630 - 1707 A. D.)	XI. History of Maratha (1707 - 1818 A. D.)
XII. Tourism	XII. Tourism Project Work

2) M. A. (Geography) First Year

Semester - I	Semester - II
I. Geomorphology	V. Oceanography
II. Climatology	VI. Urban Geography
III. Economic Geography	VII. Political Geography
IV. Practical Geography	VIII. Practical Geography

Second Year :

Semester - III	Semester - IV
IX. Geography of Regional Planning	XIII. Population Geography
X. Biogeography	XIV. Social and Cultural Geography
XI. Research Methodology in Geography	XV. Geography of Maharashtra
XII. Practical in Human Geography	XVI. Practical in Field work & Remote Sensing Project Work

3) M. A. (Political Science) First Year :

Semester - I		Semester - II	
I.	Modern Political Theory	V.	Issues in Political Theory
II.	International Relation Theory	VI.	Indian Foreign Policies
III.	Indian Constitutional Process	VII.	Comparative Political
IV.	Western Political Thought	VIII.	Political Process in India

Second Year :

Semester - III		Semester - IV	
IX.	Concepts in Political Theory	XIII.	Modern Ideologies
X.	Issues in International Policies	XIV.	Political Sociology
XI.	Modern Political Ideologies	XV.	International Organisation
XII.	Public Administration Theory	XVI.	Political Thought in Maharashtra Project Work

4) M. A. (Sociology) First Year :

Semester - I		Semester - II	
I.	Sociological Theories	V.	Sociological Theories
II.	Methodology of Social Research	VI.	Methodology of Social Research
III.	Perspectives on Indian Society	VII.	Perspectives on Indian Society
IV.	Political Sociology	VIII.	Political Sociology

Second Year :

Semester - III		Semester - IV	
IX.	Classical Sociological Tradition	XIII.	Classical Sociological Tradition
X.	Sociology of Marginalized Communities	XIV.	Sociology of Marginalized Communities
XI.	Social Welfare & Social Legislation	XV.	Social Welfare & Social Legislation
XII.	Sociology of Demography	XVI.	Population Study Project Work

5) M.A. (Philosophy) First Year :

Semester - I		Semester - II	
I.	Meta Ethics	V.	Applied Ethics
II.	Gandhian Moral Philosophy	VI.	Mahatma Gandhi's Social & Political Philosophy
III.	Basic Concepts in Political Philosophy	VII.	Basic Concepts in Political Philosophy
IV.	Research Methodology in Social Science	VIII.	Deductive Logic

Second Year :

Semester - III		Semester - IV	
IX.	Indian Moral Ethics	XIII.	Indian Moral Ethics
X.	Philosophy of Religion	XIV.	Philosophy of Religion
XI.	Study of Classical Philosophers Shankaracharya	XV.	Study of Classical Philosophers Shankaracharya
XII.	Studies in Human Rights	XVI.	Studies in Human Rights Project Work

6) M.Sc. (Mathematics) First Year (CBCS) :

Semester - I		Semester - II	
I.	Abstract algebra - I	VII.	Linear Algebra
II.	Real Analysis	VIII.	Measure & Integration Theory
III.	Ordinary Differential Equations	VIII.	Partial Differential Equations
IV.	Complex Analysis - I	X.	Complex Analysis - I
V.	Theory of Probability (Elective-I)	XI.	Operation Research (Elective-II)
VI.	Tutorial - I (Lab Work)	XII.	Tutorial - II (Lab Work)

Second Year : (CBCS)

Semester - III		Semester - IV	
XIII.	Functional Analysis	XIX.	Numerical Anlaysis
XIV.	Topology	XX.	Abstract Algebra - II
XV.	Analytical Number Theory (Elective-III)	XXI.	Classical Mechanics (Elective-VI)
XVI.	Fluid Mechanics - I (Elective-IV)	XXII.	Fluid Mechanics - II (Elective-VII)
XVII.	Integral Transforms (Elective-V)	XXIII.	Integral Equations (Elective-VIII)
XVIII	Tutorial - III	XXIV.	Project Work

Note : पदव्युत्तर अभ्यासक्रम संबंधित विषयप्रमुखांना विचारूनच पेपर निवडावे.

Research centers in Social Sciences and Humanities

1. Philosophy

2. Geography

3. Sociology

4. Hindi

सर्वेक्षण (Uniform)

महाविद्यालयाने वरिष्ठ विद्यालयातील विद्यार्थ्यांसाठी गणवेश अनिवार्य केला आहे. दररोज महाविद्यालयीन वेळेत गणवेशामध्ये येणे प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी बंधनकारक आहे.

वरिष्ठ महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या गणवेशाचा रंग :

१. शर्ट - फिका बदामी

२. पॅन्ट - कॅडबरी चॉकलेटी

असा निर्धारीत करण्यात आला आहे.

वरिष्ठ महाविद्यालयाच्या शुल्कासंबंधी माहिती

Sr. No.	Particulars	UG	PG	BSW
1.	Registration Fee	10	25	10
2.	Admission Fee	40	40	40
3	Tution Fee	1000 2500 For B.Com NG Div	4000 for M.A. 8500 for M.Sc. Maths	1000
4.	Library Fee	150	250	150
5.	Library Deposit	100	100	100
6.	Identity Card	40	40	40
7.	Laboratory Fee (for Sci & Geo)	Sci 300 Geo 150	500 (Geo / Math.)	-
8.	Earn & Learn Scheme	25	25	25
9.	Eligibility Fees (As per Universtiyy/Board)	100	100	100
10.	University Emergency Fund	15	15	15
11.	Students Council Fee	15	15	15
12.	Annual Social Gathering	60	60	60
13.	College Terminal Exam. & Unit Test	30	30	30
14	Games Fee (Gymkhana)	50	50	50
15.	University Sports Fee	100	100	100
16	Students's Welfare Fund	60	60	60
17	Youth Festival	50	50	50
18.	Students' Aid Fund	10	10	10
19.	College Magzine Fee	50	50	50
20.	Insurance	8	8	8
21.	Medical Exa. Fee	5	5	5
22.	College Developement Fund	50	50	50
23.	Ashwamedh	30	30	30
24.	Chancellors Office Fees	32	32	32
25.	Miscellaneous / Other Fees	100	100	100

Note :

1. Eligibility fee in subjects are as per university rules and regulation.
2. Fee once paid will not be refundable in any condition.
3. Student who cancel his/her admission after 31st Aug. shall have to pay full tution Fees.
This rule is applicable to all students.

प्रशासकीय इमारत

ग्रंथालय

विज्ञान भवन

कला भवन

व्यवसायिक शिक्षण व समाजकार्य भवन